

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου

ΤΟΜΟΣ Γ

Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων
και Οργανισμών

Κ. ΛΥΡΟΥΔΗ

Copyright © 2002

Για την Ελλάδα και όλο τον κόσμο

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Οδός Παπαφλέσσα & Υψηλάντη, 26222 Πάτρα

Τηλ.: (0610) 314094, 314206, Φαξ: (0610) 317244

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

του τόμου

Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος της Θεματικής Ενότητας

Φραγκίσκος Μπατζιάς

Συγγραφή

Κατερίνα Λυρούδη

Κριτική Ανάγνωση

Νικόλαος Τραυλός

Επιμέλεια στη Μέθοδο της Εκπαίδευσης από Απόσταση

Γεώργιος Μποχώρης

Γλωσσική Επιμέλεια

Μαρία-Χριστίνα Λόη

Φιλολογικός Έλεγχος

Παναγιώτα Διδάχου

Τεχνική Επιμέλεια

Typorama

Καλλιτεχνική Επιμέλεια – Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση

Typorama

Συντονισμός ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού και γενική επιμέλεια των εκδόσεων

ΟΜΑΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΕΑΠ/1997-2002

ISBN: 960-538-419-1

Σύμφωνα με το Ν. 2121/1993

απαγορεύεται η συνολική ή αποσπασματική αναδημοσίευση του βιβλίου αυτού ή η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε μέσο, χωρίς την άδεια του εκδότη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	13
-----------------	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ανάλυση σχέσεων κινδύνου και απόδοσης	15
--	-----------

Σκοπός	15
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	15
Έννοιες-Κλειδιά	15
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	15

Ενότητα 1.1

Έννοιες και ορισμοί απόδοσης και κινδύνου στη χρηματοοικονομική ανάλυση	17
1.1.1 Τύποι αποδόσεων	17
1.1.2 Τύποι κινδύνου	21

Ενότητα 1.2

Μέτρηση απόδοσης και κινδύνου ενός χρεογράφου	22
1.2.1 Βασικές έννοιες της θεωρίας πιθανοτήτων	22
1.2.2 Προσδοκώμενη απόδοση ενός χρεογράφου	22
1.2.3 Η διακύμανση ως μέγεθος μέτρησης του κινδύνου	23
1.2.4 Η τυπική απόκλιση ως μέγεθος μέτρησης του κινδύνου	25
1.2.5 Σύγκριση κινδύνου και απόδοσης δύο επενδύσεων	28
Σύνοψη	33
Παράρτημα	34
Βιβλιογραφία	39

Θεωρία χαρτοφυλακίου	41
Σκοπός	41
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	41
Έννοιες-Κλειδιά	41
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	42
	Ενότητα 2.1
Ορισμός των εννοιών «χαρτοφυλάκιο» και «διαφοροποίηση χαρτοφυλακίου»	43
	Ενότητα 2.2
Υπολογισμός της προσδοκώμενης απόδοσης ενός χαρτοφυλακίου	44
	Ενότητα 2.3
Υπολογισμός του κινδύνου ενός χαρτοφυλακίου δύο χρεογράφων	46
2.3.1 Η έννοια της συνδιακύμανσης και του συντελεστή συσχέτισης	46
2.3.2 Διακύμανση και τυπική απόκλιση ενός χαρτοφυλακίου δύο χρεογράφων	47
	Ενότητα 2.4
Μείωση του κινδύνου λόγω διαφοροποίησης	50
	Ενότητα 2.5
Χαρτοφυλάκιο της ελάχιστης διακύμανσης	51
	Ενότητα 2.6
Αποτελεσματικά χαρτοφυλάκια	52
	Ενότητα 2.7
Επιλογή άριστου χαρτοφυλακίου	53
2.7.1 Άριστο χαρτοφυλάκιο με ένα χρεόγραφο μηδενικού κινδύνου	54
2.7.2 Η γραμμή κεφαλαιαγοράς	55
2.7.3 Θεώρημα διαχωρισμού του Tobin	56
2.7.4 Άριστο χαρτοφυλάκιο με δύο χρεόγραφα που φέρουν κίνδυνο	57
	Ενότητα 2.8
Το Υπόδειγμα Αποτίμησης Κεφαλαιακών Περιουσιακών Στοιχείων (ΥΑΚΠΣ)	58

2.8.1 Υποθέσεις για το ΥΑΚΠΣ	59
2.8.2 Η γραμμή της αγοράς χρεογράφων	59
2.8.3 Ο συντελεστής βήτα και η μέτρηση του συστηματικού κινδύνου	60
2.8.4 Αξιολόγηση της χρήσης του ΥΑΚΠΣ	61
Σύνοψη	67
Παράρτημα	68
Βιβλιογραφία	72
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	73

ΚΕΦΑΛΑΙΟ **3**

Πηγές κεφαλαίου 75

Σκοπός	75
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	75
Έννοιες-Κλειδιά	75
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	76

Ενότητα 3.1

Βραχυπρόθεσμες πηγές κεφαλαίου	77
3.1.1 Πηγές άμεσα συνδεδεμένες με τις πωλήσεις	78
3.1.2 Πηγές βραχυπρόθεσμου δανεισμού χωρίς εγγύηση	80
3.1.3 Πηγές βραχυπρόθεσμου δανεισμού με εγγύηση	85
3.1.4 Συμπεράσματα	90

Ενότητα 3.2

Μακροπρόθεσμες πηγές κεφαλαίου	91
3.2.1 Τραπεζικά δάνεια	91
3.2.2 Έκδοση ομολογιών	92
3.2.3 Έκδοση κοινών μετοχών	94
3.2.4 Έκδοση προνομιούχων μετοχών	95
3.2.5 Συμπεράσματα	96

Σύνοψη	100
Παράρτημα	101
Βιβλιογραφία	105
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	106

Κόστος κεφαλαίου 107

Σκοπός	107
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	107
Έννοιες-Κλειδιά	107
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	108

Ενότητα 4.1

Χρησιμότητα του κόστους κεφαλαίου	109
---	-----

Ενότητα 4.2

Συστατικά μέρη του κόστους κεφαλαίου	110
4.2.1 Συστατικό κόστος δανειακών κεφαλαίων	110
4.2.2 Συστατικό κόστος προνομιούχων μετοχών	112
4.2.3 Συστατικό κόστος εσωτερικών, ιδίων κεφαλαίων	113
4.2.4 Συστατικό κόστος νέων κοινών μετοχών	114

Ενότητα 4.3

Μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου	115
--------------------------------------	-----

Ενότητα 4.4

Οριακό κόστος κεφαλαίου και επενδυτικές αποφάσεις	116
---	-----

Ενότητα 4.5

Προβληματισμοί σχετικά με το κόστος κεφαλαίου	117
---	-----

Σύνοψη	121
--------------	-----

Παράρτημα	122
-----------------	-----

Βιβλιογραφία	127
--------------------	-----

Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	127
-----------------------------------	-----

Χρηματοδοτική μόχλευση 129

Σκοπός	129
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	129
Έννοιες-Κλειδιά	129
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	129

	Ενότητα 5.1
Η έννοια της μόχλευσης	131
	Ενότητα 5.2
Μέτρηση λειτουργικής μόχλευσης	133
	Ενότητα 5.3
Μέτρηση χρηματοδοτικής μόχλευσης	134
	Ενότητα 5.4
Μέτρηση συνολικής μόχλευσης	135
	Ενότητα 5.5
Μόχλευση και κίνδυνος	137
5.5.1 Επιχειρηματικός κίνδυνος	137
5.5.2 Χρηματοδοτικός κίνδυνος	138
Σύνοψη	141
Παράρτημα	142
Βιβλιογραφία	144
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	144

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Κεφαλαιακή διάρθρωση ή δομή	145
Σκοπός	145
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	145
Έννοιες-Κλειδιά	145
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	145
	Ενότητα 6.1
Μόχλευση και κεφαλαιακή δομή	147
	Ενότητα 6.2
Παράγοντες που επηρεάζουν την κεφαλαιακή δομή	150
	Ενότητα 6.3
Θεωρίες κεφαλαιακής διάρθρωσης	152
Σύνοψη	160

Παράρτημα	161
Βιβλιογραφία	162
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	163

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Χρηματοδοτική μίσθωση 165

Σκοπός	165
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	165
Έννοιες-Κλειδιά	165
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	166

Ενότητα 7.1

Κατηγορίες μισθώσεων	167
7.1.1 Λειτουργική μίσθωση	167
7.1.2 Χρηματοδοτική μίσθωση	167

Ενότητα 7.2

Παράγοντες που επηρεάζουν την απόφαση χρηματοδοτικής μίσθωσης	169
--	-----

Ενότητα 7.3

Ανάλυση της απόφασης για μίσθωση ή αγορά	171
---	-----

Ενότητα 7.4

Αξιολόγηση χρηματοδοτικής μίσθωσης	173
Σύνοψη	176
Παράρτημα 1	177
Παράρτημα 2	183
Βιβλιογραφία	192
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	192

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Θεωρία και πρακτική εταιρικών συγχωνεύσεων 195

Σκοπός	195
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	195
Έννοιες-Κλειδιά	195
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	196

	Ενότητα 8.1
Λόγοι που οδηγούν σε εταιρικές συγχωνεύσεις	199
	Ενότητα 8.2
Κατηγορίες εξαγορών και συγχωνεύσεων	202
	Ενότητα 8.3
Αμυντικές στρατηγικές κατά των συγχωνεύσεων	203
	Ενότητα 8.4
Ανάλυση συγχωνεύσεων ή εξαγορών	204
8.4.1 Στάδια για την πραγματοποίηση μιας συγχώνευσης ή εξαγοράς	204
8.4.2 Επιπτώσεις συγχωνεύσεων στον πλούτο των μετόχων των συμμετεχουσών εταιριών	206
	Ενότητα 8.5
Ο αντίποδας της συγχώνευσης: απέκδυση εταιρικής μονάδας	207
Σύνοψη	210
Παράρτημα	211
Βιβλιογραφία	214
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	215

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Θεωρία και πρακτική μερισματικής πολιτικής	217
Σκοπός	217
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	217
Έννοιες-Κλειδιά	217
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	218
	Ενότητα 9.1
Επιλογή μεταξύ παρακράτησης και καταβολής μερίσματος	219
	Ενότητα 9.2
Θεωρίες της μερισματικής πολιτικής	221
9.2.1 Θεωρία της ουδετερότητας των μερισμάτων (Dividend Irrelevance Hypothesis)	221
9.2.2 Θεωρία της πρωτεύουσας σημασίας των μερισμάτων (Bird-in-the-Hand Hypothesis)	222

9.2.3 Θεωρία της δευτερεύουσας σημασίας των μερισμάτων ή υπολειμματική θεωρία των μερισμάτων (Residual Theory of Dividends).....	222
9.2.4 Θεωρία του πληροφοριακού περιεχομένου των μερισμάτων (Information Content Theory) ή θεωρία του μηχανισμού προεξαγγελίας (Signalling Mechanism Theory)	223
9.2.5 Θεωρία του πελατειακού φαινομένου (Dividend Clientele Effect Hypothesis)	224
	Ενότητα 9.3
Παράγοντες που επηρεάζουν τη μερισματική πολιτική	225
	Ενότητα 9.4
Διαδικασίες πληρωμής μερισμάτων	228
	Ενότητα 9.5
Στρατηγικές της μερισματικής πολιτικής	229
	Ενότητα 9.6
Ειδικές μορφές στρατηγικής που αφορούν τα μερίσματα	231
9.6.1 Στρατηγική διανομής μερίσματος με τη μορφή μετοχών (stock dividend)	231
9.6.2 Στρατηγική διάσπασης των μετοχών (stock split)	231
9.6.3 Στρατηγική της επαναγοράς μετοχών (stock repurchase)	232
9.6.4 Στρατηγική της επανεπένδυσης των μερισμάτων (dividend reinvestment plans)	232
Σύνοψη	235
Παράρτημα	236
Βιβλιογραφία	238
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	239